

<i>Wstęp</i>	7
--------------------	---

Część pierwsza
Uroda objawiona (XVI wiek)

Rozdział 1. <i>Ciało opisane, ciało zhierarchizowane</i> ..	15
<i>Potęga obecności, granica słów</i>	15
<i>Triumf tego, co „na górze”</i>	18
<i>Nagromadzenie części</i>	21
<i>Wyjątkowa moc oczu</i>	23
Rozdział 2. <i>„Płeć” piękna</i>	25
<i>Symbol kobiecej urody</i>	25
<i>Męczyzna raczej „straszny” niż piękny</i>	27
<i>Porządek temperamentów</i>	28
<i>Porządek moralności</i>	30
<i>Maniery, wygląd, wdzięk</i>	33
<i>Aspekt społeczny a ciężkość</i>	34
Rozdział 3. <i>Unikalna uroda</i>	37
<i>Niewytłumaczalne promieniowanie</i>	37
<i>„Znamiona” urody</i>	38
<i>Kanon i ideał</i>	39
Rozdział 4. <i>Ogień twarzy i humory</i>	43
<i>Sztuczność i zwątpienie</i>	43
<i>Świat kłopotów</i>	46
<i>Humory i cera</i>	48
<i>Górna część ciała przemodelowana</i>	50

Część druga
Uroda ekspresyjna (XVII wiek)

Rozdział 1. <i>Twarz czy talia?</i>	59
<i>Miasto i spektakl estetyczny</i>	60
<i>Talia, portret, słowa</i>	61
<i>Uroda się „naturalizuje”</i>	63
Rozdział 2. <i>Dusza i formy</i>	67
<i>Od promienności do harmonii</i>	67
<i>Od blasku oczu po ich głębię</i>	69
<i>Czar aktorki</i>	71
<i>Wyjątkowa uroda?</i>	73
Rozdział 3. <i>Między praktykami oczyszczania</i> <i>a ściskania</i>	77
<i>Waga humorów</i>	77
<i>Ściskanie ciała</i>	79
<i>Talia szlachetna, talia ludowa</i>	81
<i>Pozy kobiece, pozy męskie</i>	83
<i>„Walka zbrojna” przeciwko</i> <i>„uszminkowanym piękniom”</i>	85

Część trzecia
Uroda doświadczona (XVIII wiek)

Rozdział 1. <i>Odkrycie funkcjonalności</i>	95
<i>Rejestr zmysłów i uczucia</i>	96
<i>Estetyka i funkcje</i>	99
<i>Od ogólnego „ukształtowania” ciała</i> <i>po kąt twarzowy</i>	102
<i>Od ogólnego „ukształtowania” ciała po</i> <i>różnicę płci</i>	104
<i>Swobodniejsza sylwetka?</i>	106
Rozdział 2. <i>Uroda jednostki</i>	111
<i>Uroda zindywidualizowana?</i>	111

<i>Sztuka indywidualizowania</i>	113
<i>Fryzura „układa” głowy</i>	114
<i>Wybrać karnację</i>	116
<i>W zgodzie z akademią</i>	117
<i>Różnicująca rola rynku</i>	119

Rozdział 3. Ciało silniejsze,

<i>ciało upiękzone</i>	121
<i>Silniejsza fibra</i>	121
<i>„Kąpiele upiększające”</i>	122
<i>Spacerowiczki z długimi laskami</i>	125
<i>Postawy i korekcje</i>	126
<i>Uroda populacji</i>	127

Część czwarta

Uroda „pożądana” (XIX wiek)

Rozdział 1. <i>Uroda romantyczna</i>	135
<i>Oczy i nieskończoność</i>	135
<i>Pani spojrzenie wzniesione sufit przemienia</i> <i>w niebo</i>	136
<i>Pochwała sztuczności</i>	137
<i>„Wygięcie” i słowa</i>	141
<i>Figury mieszczańskie</i>	142
<i>Paryżanka, kobieta „aktywna”</i>	146
<i>Dandys i kobiecość</i>	151

Rozdział 2. <i>Anatomiczna zdobycz</i>	155
<i>Szelest plis</i>	155
<i>Pojawiają się biodra</i>	158
<i>Ukryte pożądanie</i>	161
<i>„Normalizacja” nagości</i>	163
<i>Odślonięte latem</i>	165
<i>Anatomia walki</i>	167

Rozdział 3. <i>Rynek upiększania się</i>	171
<i>Wyszczuplić „dół”</i>	171

<i>Samoobserwacja</i>	174
<i>Dom towarowy, „świątynia kobiety”</i>	177
<i>Ambasadorki i „gwiazdy”</i>	180
<i>Rynek „pielęgnacji urody”</i>	181

Część piąta

Uroda zdemokratyzowana? (1914–2000)

Rozdział 1. „Nowoczesne sylfidy”	189
<i>Linia i wrzeciono</i>	189
<i>Chłopczyce</i>	191
<i>Uroda i życie „poza domem”</i>	194
<i>Spojrzenie w liczbach</i>	197
<i>Kody i konkursy</i>	202
Rozdział 2. <i>Zbliżyć się do gwiazd</i>	205
<i>Fabryka urody</i>	205
<i>Estetyka „seksapilu”</i>	208
<i>Model niedostępny, model dostępny</i>	211
<i>Triumfy estetyki, triumfy woli</i>	213
<i>Totalitarny dryf</i>	216
<i>Od chemika do chirurga</i>	217
Rozdział 3. „Najpiękniejszy przedmiot <i>konsumpcji</i> ”	223
<i>Gwiazda „wyzwolona”</i>	223
<i>Piękno konsumowane</i>	225
<i>Androgyniczna iluzja</i>	228
<i>Uroda w systemie równości</i>	230
<i>Od kultury gejowskiej po urodę „bez zahamowań”?</i>	232
Rozdział 4. <i>Uroda „sprawdzian”, uroda współczesna</i>	235
<i>Jądro tożsamości</i>	236
<i>Wiara w ciało „głębokie”</i>	237
<i>Estetyka dobrego samopoczucia</i>	239

<i>Fascynacje telewizyjne, fascynacje muzyczne</i>	241
<i>Wybrać „wszystko”</i>	245
<i>Normy estetyczne i sprawdzanie ja</i>	246
<i>Wnioski</i>	251
<i>Przypisy</i>	255

 Georges Vigarello (ur. 1941) od kilku dziesiątek lat realizuje swój zamysł „kulturowej historii ciała”. Opisawszy je od strony zdrowia (*Historia zdrowia i choroby*, Warszawa 2011), czystości i brudu, szczupłości i otyłości, a nawet prześladowania (*Historia gwałtu*, Warszawa 2010), przygląda mu się teraz jako upiększanemu. Tytułowa „uroda” oznacza tu kanon piękna ciała odzianego. Autor śledzi przemiany w tej mierze od renesansu po dziś. Nie jest to oczywiście prosta historia ubioru, lecz intelektualna historia filozofii upiększania. Kanon tego, „co podoba się w ciele” (twarz, talia, biust, biodra), zależy oczywiście od ogólnej koncepcji ciała i jego miejsca w świecie. Także tu linia biegnie od recepcji urody „objawionej” przez oświeceniowe „doświadczenia” po współczesną kreatywność tworzącą kanon urody dla niej samej: człowiek jako dzieło Boże, jako mechanizm, jako zdrowy organizm wreszcie. To zarazem linia ciągnącego się przez stulecia sporu o doskonałość, którego historyczne rozstrzygnięcia tak nas dziś zaskakują, a czasem nawet przerażają. O tym wszystkim z kunsztem typowym dla francuskich historyków życia codziennego pisze w *Historii urody* Georges Vigarello.